

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2022. gada 20. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Robežkontrole, patvēruma un imigrācija – Patvēruma politika – Uzturēšanās atļauja, ko izdod trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai kuriem ir palīdzēts nelegāli imigrēt un kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm – Direktīva 2004/81/EK – 6. pants – Piemērošanas joma – Trešās valsts valstspiederīgais, kas apgalvo, ka ir cietušais ar cilvēku tirdzniecību saistīta noziedzīgā nodarījumā – Šīs direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētā nogaidīšanas perioda piešķiršana – Aizliegums izpildīt izraidīšanas pasākumu – Jēdziens – Piemērojamība – Nogaidīšanas perioda aprēķināšana – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm – Pārsūtīšana uz dalībvalsti, kas ir atbildīga par šī starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu

Lietā C-66/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande) iesniegusi ar 2021. gada 28. janvāra lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 29. janvārī, tiesvedībā

O. T. E.

pret

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*], tiesneši L. S. Rosi [*L. S. Rossi*] (referente), Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], S. Rodins [*S. Rodin*] un O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*],

ģenerāladvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

nemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman* un *P. Huurnink*, pārstāves,
- Čehijas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *J. Möller* un *R. Kanitz*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *C. Cattabriga* un *F. Wilman*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 2. jūnijā tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2004/81/EK (2004. gada 29. aprīlis) par uzturēšanās atļauju, ko izdod trešo valstu valstspiederīgām personām, kuras ir cilvēku tirdzniecības upuri vai kurām ir palīdzēts nelegāli imigrēt un kuras sadarbojas ar kompetentajām iestādēm (OV 2004, L 261, 19. lpp.), 6. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp O. T. E., Nigērijas valstspiederīgo, un *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid* (tieslietu un drošības valsts sekretārs, Nīderlande, turpmāk tekstā – “valsts sekretārs”) saistībā ar to, ka valsts sekretārs, neveicot pārbaudi, ir noraidījis prasītāja pamatlietā saistībā ar patvērumu iesniegto pieteikumu par pagaidu uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz to, ka Itālijas Republika bija par šī pieteikuma izskatīšanu atbildīgā valsts.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2004/81

- 3 Direktīvas 2004/81 preambulas 2., 4. un 9.–11. apsvērumi ir izteikti šādā redakcijā:

“(2) Savā ārkārtas sēdē 1999. gada 15. un 16. oktobrī Tampērē Eiropas Padome izteica apņemšanos risināt nelegālās imigrācijas jautājumu, vēršoties pret tās avotiem, piemēram, vēršoties pret tiem, kas iesaistās cilvēku tirdzniecībā un migrantu ekonomiskā ekspluatācijā. Tā aicināja dalībvalstis koncentrēt pūliņus, lai atklātu un likvidētu noziedznieku tīklus, vienlaikus aizsargājot upuru tiesības.

[..]

(4) Šī direktīva neierobežo aizsardzību, kādu piešķir bēgļiem, personām, kas saņem alternatīvo aizsardzību, un personām, kas meklē starptautisku aizsardzību saskaņā ar starptautiskajiem tiesību aktiem bēgļu tiesību jomā, kā arī tā neierobežo citus cilvēktiesību dokumentus.

[..]

- (9) Ar šo direktīvu ievieš uzturēšanās atļauju, kas paredzēta cilvēku tirdzniecības upuriem vai, ja dalībvalstis izlemj paplašināt šīs direktīvas darbības jomu, tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kas bijuši iesaistīti darbībās, kuras veicina nelegālo imigrāciju un kam šāda uzturēšanās atļauja rada pietiekamu motivāciju sadarboties ar kompetentajām iestādēm, vienlaikus paredzot zināmus nosacījumus aizsardzībai pret ļaunprātīgu izmantošanu.
- (10) Tālab jānosaka kritēriji uzturēšanās atļauju izdošanai, kā arī uzturēšanās nosacījumi un pamatojums nepagarināšanai un atsaukšanai. Šajā direktīvā paredzētajām uzturēšanās tiesībām tiek piemēroti nosacījumi, un tām ir pagaidu raksturs.
- (11) Attiecīgie trešo valstu valstspiederīgie jāinformē par iespēju saņemt šo uzturēšanās atļauju, un tiem jānodod laiks pārdomāt viņu stāvokli. Tam jāpalīdz viņiem pieņemt vispusīgā informācijā pamatotu lēmumu sadarboties vai nesadarboties ar kompetentajām iestādēm, kas var būt policija, iestāde, kura veic kriminālvajāšanu, un tiesu iestādes (ņemot vērā riskus, kas ar to var būt saistīti), lai šīs personas sadarbotos brīvprātīgi un tādējādi šī sadarbība būtu efektīvāka.”

4 Šīs direktīvas 1. pantā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir definēt nosacījumus, lai uz ierobežotu laiku, kas saistīts ar attiecīgo valsts tiesas procesu ilgumu, piešķirtu uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri sadarbojas cīņā pret cilvēku tirdzniecību vai pret darbībām, kas veicina nelegālo imigrāciju.”

5 Minētās direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā:

[..]

- d) “pasākums, lai izpildītu izbraukšanas [izraidīšanas] rīkojumu” ir jebkurš pasākums, ko dalībvalsts veic, lai izpildītu kompetento iestāžu lēmumu, kas dod rīkojumu izraidīt trešās valsts pilsoni;
- e) “uzturēšanās atļauja” ir jebkāda atļauja, ko izdevusi dalībvalsts un kas atļauj trešās valsts valstspiederīgajam, kurš atbilst šajā direktīvā minētajiem nosacījumiem, likumīgi uzturēties tās teritorijā;

[..].”

6 Šīs pašas direktīvas 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis piemēro šo direktīvu trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir vai ir bijuši ar cilvēku tirdzniecību saistītu nodarījumu upuri – pat tad, ja tie nelikumīgi iebraukuši dalībvalsts teritorijā.”

7 Direktīvas 2004/81 5. panta pirmā daļa ir izteikta šādi:

“Ja dalībvalstu kompetentās iestādes uzskata, ka uz trešo valstu valstspiederīgajiem var attiekties šīs direktīvas darbības joma, tās informē attiecīgo personu par iespējām, kas tiek piedāvātas saskaņā ar šo direktīvu.”

8 Šīs direktīvas 6. pantā “Nogaidīšanas periods” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem tiek piešķirts nogaidīšanas periods, kas ļauj viņiem atgūties un izbēgt no nodarījumus izdarījušo personu ietekmes, lai viņi varētu pieņemt vispusīgā informācijā balstītu lēmumu sadarboties vai nesadarboties ar kompetentajām iestādēm.

Šā punkta pirmajā daļā minētā nogaidīšanas perioda ilgumu un sākuma brīdi nosaka saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

2. Nogaidīšanas perioda laikā, kā arī gaidot kompetento iestāžu lēmumu, attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem ir pieejams 7. pantā minētais režīms un nav iespējams izpildīt pret viņiem vērstu izbraukšanas rīkojumu [izraidīšanas pasākumu].

3. Nogaidīšanas periods nerada tiesības uz uzturēšanos saskaņā ar šo direktīvu.

4. Dalībvalsts var jebkurā laikā pārtraukt nogaidīšanas periodu, ja kompetentās iestādes konstatējušas, ka attiecīgā persona aktīvi, brīvprātīgi un pēc savas iniciatīvas atjaunojusi sakarus ar personām, kas izdarījušas 2. panta b) un c) apakšpunktā minētos nodarījumus, vai arī ar sabiedrisko kārtību un valsts drošības aizsardzību saistītu iemeslu dēļ.”

9 Minētās direktīvas 7. pantā “Režīms pirms uzturēšanās atļaujas izdošanas” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kam nav pietiekamu līdzekļu, tiek piešķirti dzīves apstākļi, kas var nodrošināt viņu iztiku un pieeju neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai. Tās rūpējas par visneaizsargātāko personu īpašajām vajadzībām, ieskaitot, vajadzības gadījumā un ja valsts tiesību akti to paredz, par psiholoģisko palīdzību.

2. Piemērojot šo direktīvu, dalībvalstis saskaņā ar to valsts tiesību aktiem pienācīgi ņem vērā attiecīgo trešo valstu valstspiederīgo drošības un aizsardzības vajadzības.

[..]”

10 Šīs pašas direktīvas 8. panta “Uzturēšanās atļaujas izdošana un pagarināšana” 1. punktā ir noteikts:

“Pēc nogaidīšanas perioda beigām vai ātrāk, ja kompetentās iestādes uzskata, ka attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais jau atbilst kritērijam, kas izklāstīts b) apakšpunktā, dalībvalstis apsver:

a) iespēju, ko izmeklēšanai vai tiesas procesam dotu viņa/viņas uzturēšanas atļaujas dalībvalsts teritorijā pagarināšana, un

b) vai viņš/viņa parādījis nepārprotamu nodomu sadarboties, un

c) vai viņš/viņa pārtraucis visas attiecības ar personām, ko tur aizdomās par darbībām, kas varētu tikt iekļautas starp 2. panta b) un c) apakšpunktā minētajiem nodarījumiem.”

Dublinas III regula

11 Padomes Regula (EK) Nr. 343/2003 (2003. gada 18. februāris), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts pilsoņa patvēruma pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2003, L 50, 1. lpp.), tika atcelta un aizstāta no 2013. gada 18. jūlija ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.) (turpmāk tekstā – “Dublinas III regula”).

12 Dublinas III regulas 1. pantā ir noteikts:

“Šajā regulā ir paredzēti kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kurš iesniegts kādā no dalībvalstīm (turpmāk “atbildīgā dalībvalsts”).”

13 Šīs regulas 21. panta “Uzņemšanas pieprasījuma iesniegšana” 1. punktā ir paredzēts:

“Ja dalībvalsts, kurai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, uzskata, ka par šā pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga cita dalībvalsts, tā iespējami īsā laikā un jebkurā gadījumā trīs mēnešos no pieteikuma iesniegšanas dienas 20. panta 2. punkta nozīmē var pieprasīt minētajai otrajai dalībvalstij uzņemt attiecīgo pieteikuma iesniedzēju.

Neatkarīgi no pirmās daļas, ja *Eurodac* sistēmā tiek atrasti dati, kas reģistrēti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 603/2013 [(2013. gada 26. jūnijs) par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (OV 2013, L 180, 1. lpp.)], 14. pantu, pieprasījumu nosūta divos mēnešos no minētās datu atrašanas atbilstīgi minētās regulas 15. panta 2. punktam.

Ja pieprasījums uzņemt pieteikuma iesniedzēju nav iesniegts pirmajā un otrajā daļā noteiktajos laikposmos, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai ir iesniegts pieteikums.”

14 Dublinas III regulas 26. panta 1. punkta pirmajā teikumā ir noteikts:

“Ja dalībvalsts, kas saņēmusi pieprasījumu, piekrīt uzņemt vai uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju vai citu 18. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktā minētu personu, tad pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts paziņo attiecīgajai personai par lēmumu pārsūtīt viņu uz atbildīgo dalībvalsti un attiecīgi par lēmumu neizskatīt viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumu.”

15 Šīs regulas 27. pantā “Tiesiskās aizsardzības līdzekļi” ir paredzēts:

“1. Pieteikuma iesniedzējam vai citai personai, kas minēta 18. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktā, ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtīšanas lēmuma faktiskū un juridiskū apelāciju vai pārskatīšanu tiesā.

2. Dalībvalstis nodrošina saprātīgu termiņu, kurā attiecīgā persona var īstenot savas tiesības uz efektīvu tiesiskū aizsardzības līdzekli saskaņā ar 1. punktu.

3. Pārsūtīšanas lēmumu apelācijas vai pārskatīšanas nolūkos dalībvalstis savos tiesību aktos paredz, ka:

a) apelācija vai pārskatīšana attiecīgajai personai dod tiesības palikt attiecīgajā dalībvalstī līdz brīdim, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts; vai

b) pārsūtīšanu automātiski aptur un šāda apturēšana beidzas pēc konkrēta saprātīga termiņa, kura laikā tiesa pēc rūpīgas un padziļinātas izskatīšanas pieņem lēmumu par to, vai apelācijai vai pārskatīšanai būs apturošs spēks; vai

c) attiecīgajai personai ir iespēja saprātīgā termiņā pieprasīt, lai tiesa aptur pārsūtīšanas lēmuma izpildi līdz brīdim, kad kļūs zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts. [..]”

16 Minētās regulas 29. pantā ir paredzēts:

“1. Pieteikuma iesniedzēja vai citas 18. panta 1. punkta c) vai d) apakšpunktā minētās personas pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic saskaņā ar pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts tiesību aktiem pēc abu attiecīgo dalībvalstu savstarpējas apspriešanās, cik vien iespējams īsā laikā, un, vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu saskaņā ar 27. panta 3. punktu.

[..]

2. Ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Šo termiņu var pagarināt, ilgākais, līdz vienam gadam, ja pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai, ilgākais, līdz astoņpadsmit mēnešiem attiecīgās personas bēgšanas gadījumā.

[..]”

Direktīva 2001/40/EK

17 Padomes Direktīvas 2001/40/EK (2001. gada 28. maijs) par tādu lēmumu savstarpēju atzīšanu, kas attiecas uz trešo valstu valstspiederīgo personu izraidīšanu (OV 2001, L 149, 34. lpp.), 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Neskarot pienākumus atbilstīgi 1990. gada 19. jūnijā Šengēnā parakstītās 1985. gada 14. jūnija Šengēnas nolīguma īstenošanas konvencijas [starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām,

Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (OV 2000, L 239, 19. lpp.)], šē turpmāk “Šēngenas konvencija”, 23. pantam un neskarot minētās konvencijas 96. panta piemērošanu, šīs direktīvas nolūks ir darīt iespējamu tāda izraidīšanas lēmuma atzīšanu, ko izdevusi kādas dalībvalsts kompetenta iestāde, šē turpmāk “izdevēja dalībvalsts”, attiecībā uz kādu trešās valsts valstspiederīgo, kurš atrodas citas dalībvalsts teritorijā, šē turpmāk “izpildes dalībvalsts”.

18 Šīs direktīvas 2. pantā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā:

[..]

b) “izraidīšanas lēmums” ir jebkurš lēmums, kas paredz izraidīšanu un ko pieņēmusi kompetenta izdevējas dalībvalsts administratīva iestāde;

[..].”

Direktīva 2004/38/EK

19 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp.; labojumi – OV 2004, L 229, 35. lpp., un OV 2005, L 197, 34. lpp.) 28. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Uzņēmēja dalībvalsts, pirms pieņem lēmumu par izraidīšanu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības dēļ, ņem vērā apsvērumus, piemēram, to, cik ilgi attiecīgais indivīds ir uzturējies tās teritorijā, viņa/viņas vecumu, veselības stāvokli, ģimenes un ekonomisko stāvokli, sociālo un kulturālo integrāciju uzņēmējā dalībvalstī un to, cik stipras saiknes viņu vieno ar izcelsmes valsti.

2. Uzņēmēja dalībvalsts nedrīkst pieņemt lēmumu par tādu Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu izraidīšanu neatkarīgi no valstiskās piederības, kuriem ir tiesības pastāvīgi uzturēties tās teritorijā, izņemot nopietnu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ.”

Nīderlandes tiesības

20 2000. gada 23. novembra *Wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000)* (Likums par Ārvalstnieku likuma visaptverošu pārskatīšanu (2000. gada Ārvalstnieku likums); *Stb.* 2000, Nr. 496), redakcijā, kas piemērojama pamatlīetā (turpmāk tekstā – “Ārvalstnieku likums”), 8. pantā ir noteikts:

“Ārvalstnieks ir tiesīgs likumīgi uzturēties Nīderlandē vienīgi:

[..]

k) laikposmā, kurā ministrs dod viņam iespēju iesniegt sūdzību par nodarījumu, kas paredzēts *Wetboek van Strafrecht* (Kriminālkodekss) 273.f pantā [par cilvēku tirdzniecību].”

- 21 Ārvalstnieku likuma 30. panta 1. punktā ir precizēts, ka termiņuzturēšanās atļaujas pieteikumu neizskata, ja saskaņā ar Dublinas III regulu ir konstatēts, ka par šī pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga cita dalībvalsts.
- 22 2000. gada *Vreemdelingencirculaire* (2000. gada Apkārtraksts par ārvalstniekiem) redakcijā, kas piemērojama pamatlietā, turpmāk tekstā – “Apkārtraksts par ārvalstniekiem”) B8. iedaļas 3.1. [punktā], ir noteikts šādi:

“*Koninklijke Marechaussee* komandierim (žandarmērija, Nīderlande; turpmāk tekstā – “*KMar*”) ir tādas pašas pilnvaras kā Valsts policijas priekšniekam, ja ir norādes par cilvēku tirdzniecību attiecībā uz ārvalstnieku. [..]

Immigratie- en Naturalisatiedienst (Imigrācijas un naturalizācijas dienests, Nīderlande, turpmāk tekstā – “*IND*”) izšķir trīs situācijas cietušo cilvēku tirdzniecībā un liecinieku pagaidu uzturēšanās tiesību jomā:

1. nogaidīšanas periods cietušajiem cilvēku tirdzniecībā;
2. uzturēšanās atļauja cietušajiem cilvēku tirdzniecībā; un
3. uzturēšanās atļauja cilvēku tirdzniecības lieciniekiem–uzrādītājiem.

1. Nogaidīšanas periods

Saskaņā ar Ārvalstnieku likuma 8. panta k) punktu varbūtējiem cietušajiem cilvēku tirdzniecībā tiek piešķirts līdz trim mēnešiem ilgs nogaidīšanas periods, kura laikā viņiem jāizlemj, vai viņi vēlas iesniegt sūdzību par cilvēku tirdzniecību vai citādi sadarboties informēšanā un izmeklēšanā krimināllietā par personu, kas tiek turēta aizdomās par cilvēku tirdzniecību, vai šīs personas lietas iztiesāšanā pēc būtības, vai arī viņi no tā atsakās.

Policija vai *KMar* piešķir varbūtējam cietušajam nogaidīšanas periodu, tiklīdz ir kaut mazākā norāde uz to, ka jautājums ir par cilvēku tirdzniecību, un/vai pēc *Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid* (Sociālo lietu un nodarbinātības inspekcija, Nīderlande) iejaukšanās [..].

Nogaidīšanas periodā *IND* aptur varbūtējā cilvēku tirdzniecībā cietušā pārsūtīšanu no Nīderlandes.

Nogaidīšanas periods ir periods, kas tiek piešķirts vienu reizi un ko nevar pagarināt.

Nogaidīšanas periods ir pieejams tikai tiem ārvalstniekiem, kuri Nīderlandē uzturas nelikumīgi un kuri:

- ir vai ir bijuši cietušie Kriminālkodeksa 273.f pantā paredzētā noziedzīgā nodarījumā;
- vēl nav cietušie Kriminālkodeksa 273.f pantā paredzētā noziedzīgā nodarījumā Nīderlandē, bet kuri, iespējams, ir cietušie cilvēku tirdzniecībā; vai
- kuriem nav bijusi nekāda piekļuve Nīderlandē, bet kuri, iespējams, ir cietušie cilvēku tirdzniecībā, ņemot vērā, ka *KMar*, vajadzības gadījumā apspriežoties ar prokuratūru, piešķir nogaidīšanas periodu, ja ir kaut mazākā norāde uz cilvēku tirdzniecību.

Nogaidīšanas periodu nevar izmantot liecinieki–uzrādītāji, kas informējuši par cilvēku tirdzniecību.

IND piešķir nogaidīšanas periodu aizturētiem ārvalstniekiem tikai ar prokuratūras un policijas vai *KMar* piekrišanu.

Nogaidīšanas periodā varbūtējam cietušajam reizi mēnesī ir jāierodas reģionālajā policijas vai *KMar* nodaļā, kurai viņš administratīvi pieder.

Nogaidīšanas periods beidzas brīdī, kad:

- policija vai *KMar* konstatē, ka nogaidīšanas periodā varbūtējais cietušais ir devies “nezināmā virzienā”;
- varbūtējais cietušais nogaidīšanas periodā norāda, ka atsakās iesniegt sūdzību vai citādi sadarboties informēšanā vai izmeklēšanā krimināllietā par personu, kas tiek turēta aizdomās par cilvēku tirdzniecību, vai šīs personas lietas iztiesāšanā pēc būtības;
- varbūtējais cietušais ir iesniedzis sūdzību par cilvēku tirdzniecību un parakstījis protokolu vai ir sadarbojies informēšanā vai izmeklēšanā krimināllietā par personu, kas tiek turēta aizdomās par cilvēku tirdzniecību, vai šīs personas lietas iztiesāšanā pēc būtības; vai
- varbūtējais cietušais iesniedz uzturēšanās atļaujas pieteikumu (ar citu pamatojumu, kas nav minēts šajā punktā).

Kad beidzas nogaidīšanas periods, *IND* atceļ pārsūtīšanas apturēšanu.”

Pamatlietas fakti un prejudiciālie jautājumi

- 23 Pēc trīs patvēruma pieteikumu iesniegšanas Itālijā, kā arī papildu patvēruma pieteikuma iesniegšanas Beļģijā prasītājs pamatlietā, kurš ir Nigērijas pilsonis, 2019. gada 26. aprīlī lūdza patvērumu Nīderlandē.
- 24 2019. gada 3. jūnijā Nīderlandes Karaliste iesniedza Itālijas Republikai pieprasījumu uzņemt attiecīgo personu atpakaļ Dublīnas III regulas 18. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē. Itālijas Republika šai atpakaļuzņemšanai piekrita tā paša gada 13. jūnijā.
- 25 2019. gada 18. jūlijā valsts sekretārs informēja prasītāju pamatlietā par savu nodomu noraidīt viņa patvēruma pieteikumu, neveicot pārbaudi, jo saskaņā ar Dublīnas III regulu Itālijas Republika ir par viņa pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts.
- 26 2019. gada 30. jūlijā prasītājs pamatlietā paziņoja, ka Itālijā esot kļuvis par cilvēku tirdzniecības upuri un uzņemšanas centrā Nīderlandē esot atpazinis vienu no šī nodarījuma izdarītājiem. Šajā jautājumā viņu uzklusēja ārvalstnieku policija.
- 27 Ar 2019. gada 12. augusta lēmumu valsts sekretārs atteicās izskatīt prasītāja pamatlietā saistībā ar patvērumu iesniegto pieteikumu piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju, pamatojoties uz to, ka Itālijas Republika ir atbildīgā dalībvalsts saskaņā ar Dublīnas III regulu. Ar šo lēmumu valsts sekretārs izdeva rīkojumu par prasītāja pamatlietā pārsūtīšanu uz Itāliju.

- 28 2019. gada 3. oktobrī prasītājs pamatlietā iesniedza sūdzību Nīderlandes iestādēm, pamatojoties uz to, ka viņš ir bijis cilvēku tirdzniecības upuris.
- 29 Kā izriet no Tiesai iesniegtas informācijas, prokuratūra pēc pārbaudes secināja, ka Nīderlandē nav nekādu norāžu, kas pamatotu prasītāja pamatlietā sūdzību. Tā kā prasītāja pamatlietā sadarbība kriminālizmeklēšanā Nīderlandē nebija nepieciešama, viņa sūdzība tika atstāta bez izskatīšanas.
- 30 Prasītājs pamatlietā iesniedzējtiesā cēla prasību par 2019. gada 12. augusta lēmumu. Viņš it īpaši norāda, ka šis lēmums ir prettiesisks, jo, piemērojot Direktīvas 2004/81 6. pantu, viņam bija jāpiešķir nogaidīšanas periods.
- 31 Iesniedzējtiesa uzskata, ka uzdotie jautājumi ir par to, vai jebkurā brīdī, sākot no 2019. gada 30. jūlija, prasītājam pamatlietā būtu bijis jāpiešķir Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punktā paredzētais nogaidīšanas periods un, ja tas tā ir, vai valsts sekretārs, lai gan šis nogaidīšanas periods nav ticis piešķirts, drīkstēja veikt pasākumus prasītāja pamatlietā izraidīšanas no Nīderlandes teritorijas sagatavošanai, un vai, turpinot šo jautājumu, 2019. gada 12. augusta lēmums ir uzskatāms par izraidīšanas pasākumu šīs direktīvas 6. panta 2. punkta izpratnē. Turklāt iesniedzējtiesa jautā, kādas sekas ir tam, ka, izņemot Apkārtrakstā par ārvalstniekiem norādītos aspektus, Nīderlandes tiesībās nav noteikts ne šī nogaidīšanas perioda ilgums, ne sākumpunkts un ka tādējādi Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punkts šajā tiesību sistēmā nav transponēts.
- 32 Šajos apstākļos *Rechtbank Den Haag* (Hāgas tiesa, Nīderlande) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) a) Vai [Direktīvas 2004/81] 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, tā kā Nīderlande savos tiesību aktos nav noteikusi šajā tiesību normā garantētā nogaidīšanas perioda sākumu, šis nogaidīšanas periods automātiski sākas dienā, kad trešās valsts valstspiederīgais paziņo Nīderlandes iestādēm par cilvēku tirdzniecību?
b) Vai [Direktīvas 2004/81] 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, tā kā Nīderlande savos tiesību aktos nav noteikusi šajā tiesību normā garantētā nogaidīšanas perioda ilgumu, šis nogaidīšanas periods automātiski beidzas pēc tam, kad ir iesniegta sūdzība par cilvēku tirdzniecību vai kad attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais ir paudis nodomu atteikties no sūdzības iesniegšanas?
- 2) Vai ar “izbraukšanas rīkojumiem” [Direktīvas 2004/81] 6. panta 2. punkta izpratnē ir jāsaprot arī pasākumi trešās valsts valstspiederīgā izraidīšanai no dalībvalsts teritorijas uz citas dalībvalsts teritoriju?
- 3) a) Vai [Direktīvas 2004/81] 6. panta 2. punkts nepieļauj pārsūtīšanas lēmuma pieņemšanu šī panta 1. punktā garantētajā nogaidīšanas periodā?
b) Vai [Direktīvas 2004/81] 6. panta 2. punkts nepieļauj jau pieņemta pārsūtīšanas lēmuma izpildi vai sagatavošanos tā izpildei šī panta 1. punktā garantētajā nogaidīšanas periodā?”

Par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu

Par pieņemamību

- 33 Nīderlandes un Čehijas valdības pauž šaubas par uzdoto prejudiciālo jautājumu nozīmi pamatlietas atrisināšanai.
- 34 Čehijas valdība uzskata, ka iesniedzējtiesas lūgtajai Direktīvas 2004/81 6. panta interpretācijai acīmredzami nav nekādas saistības ar prasītāja pamatlietā situāciju. Pirmkārt, prasītājs pamatlietā esot vienīgi apgalvojis, ka ir ar cilvēku tirdzniecību saistītu nodarījumu upuris, lai gan saskaņā ar Direktīvas 2004/81 3. pantu tā ir piemērojama tikai tiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri “ir vai ir bijuši” šādu nodarījumu upuri. Otrkārt, Čehijas valdība norāda, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu neizriet, ka kompetentās iestādes būtu izvērtējušas jautājumu, vai uz prasītāju pamatlietā attiecas Direktīvas 2004/81 piemērošanas joma atbilstoši šīs direktīvas 5. panta pirmajai daļai.
- 35 Savukārt Nīderlandes valdība apgalvo, ka minētās direktīvas 6. pants nav piemērojams trešās valsts valstspiederīgajam, kurš, kā tas būtu prasītāja pamatlietā gadījumā, likumīgi uzturas attiecīgās dalībvalsts teritorijā kā persona, kas lūdz starptautisko aizsardzību.
- 36 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesībām attiecas nozīmīguma pieņēmums. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedumi, 1995. gada 15. decembris, *Bosman*, C-415/93, EU:C:1995:463, 59. un 61. punkts, kā arī, 2021. gada 25. novembris, *État luxembourgeois* (Informācija par nodokļu maksātāju grupu), C-437/19, EU:C:2021:953, 81. punkts).
- 37 Nepieciešamība sniegt valsts tiesai noderīgu Savienības tiesību interpretāciju turklāt prasa, lai valsts tiesa izklāstītu lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz kuriem attiecas tās uzdotie jautājumi, vai vismaz paskaidrotu šo jautājumu pamatā esošos faktu pieņēmumus. Papildus iesniedzējtiesas lēmumā ir jābūt norādītiem precīziem iemesliem, kas valsts tiesai ir likuši šaubīties par Savienības tiesību interpretāciju un uzskatīt par nepieciešamu uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu (spriedums, 2022. gada 10. marts, *Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs* (Visaptveroša slimības apdrošināšana), C-247/20, EU:C:2022:177, 75. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 38 Šajā gadījumā lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu būtībā ir par to, vai no brīža, kad prasītājs pamatlietā, Nigērijas valstspiederīgais, kurš pēc starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegšanas Itālijā un Beļģijā ir iesniedzis tādu pašu pieteikumu Nīderlandē, ir paziņojis Nīderlandes iestādēm, ka ir ar cilvēku tirdzniecību saistītu nodarījumu upuris gan Itālijā, gan Nīderlandē, šīm iestādēm ir bijis viņam jāpiešķir Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punktā paredzētais nogaidīšanas periods pirms 2019. gada 12. augusta lēmuma par attiecīgās personas pārsūtīšanu uz Itālijas Republikas teritoriju pieņemšanas saskaņā ar Dublinas III regulu, kas ir lēmums, par kuru iesniedzējtiesa arī vaicā, vai tas jākvalificē kā “izraidīšanas pasākums” Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkta izpratnē.

- 39 Tādējādi, tā kā iesniedzējtiesai ir jāizlemj jautājums, vai pamatlietā Nīderlandes iestādes nav ievērojušas Direktīvas 2004/81 6. pantu, atsaucot prasītājam pamatlietā saskaņā ar šo pantu sniedzamās garantijas, nekādi nevar secināt, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai acīmredzami nebūtu nekāda sakara ar pamatlīetas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu.
- 40 Šādos apstākļos Nīderlandes un Čehijas valdības iebildums par Direktīvas 2004/81 6. panta nepiemērojamību pamatlietā, nav saistīts ar lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību, bet gan attiecas uz jautājumu izskatīšanu pēc būtības (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2020. gada 19. marts, “Agro In 2001”, C-234/18, EU:C:2020:221, 44. punkts, un, 2021. gada 28. oktobris, *Komisia za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo*, C-319/19, EU:C:2021:883, 25. punkts).
- 41 Tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

Par lietas būtību

- 42 Attiecībā uz lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu uzdoto jautājumu izskatīšanas secību vispirms ir jāsniedz atbilde uz otro jautājumu, kura mērķis ir jēdziena “izraidīšanas pasākums” interpretācija Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkta izpratnē un jautājums par to, vai šis jēdziens ietver lēmumu, ar kuru dalībvalsts, piemērojot Dublinas III regulu, pārsūta trešās valsts valstspiederīgo uz citu dalībvalsti. Pēc tam ir jāsniedz atbilde uz trešo jautājumu, ar kuru šī tiesa vēlas noskaidrot Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punktā noteiktā aizlieguma tvērumu. Visbeidzot ir jāizskata pirmais jautājums, kurā iesniedzējtiesa jautā par šīs direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētā nogaidīšanas periodam piemērojamiem aprēķināšanas noteikumiem.

Par otro jautājumu

– Ievada apsvērumi

- 43 Pirms otrā jautājuma izskatīšanas, pirmkārt, ir jāatbild uz šā sprieduma 34. punktā minēto Čehijas valdības argumentu, ka Direktīvas 2004/81 6. pantā paredzētais nogaidīšanas periods būtībā nav jāpiešķir trešās valsts valstspiederīgajam, kurš ir vienīgi apgalvojis, ka ir ar cilvēku tirdzniecību saistītu nodarījumu upuris.
- 44 Šajā ziņā jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2004/81 1. pantu tās mērķis ir definēt nosacījumus, lai piešķirtu uzturēšanās atļauju trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri sadarbojas cīņā pret cilvēku tirdzniecību vai pret darbībām, kas veicina nelegālo imigrāciju.
- 45 Atbilstoši šīs direktīvas 3. panta 1. punktam dalībvalstis šo direktīvu piemēro trešo valstu valstspiederīgajiem, kas ir vai ir bijuši ar cilvēku tirdzniecību saistītu nodarījumu upuri – pat tad, ja tie nelikumīgi iebraukuši dalībvalsts teritorijā.
- 46 Minētās direktīvas 5. panta pirmajā daļā ir noteikts pienākums valstu kompetentajām iestādēm, ja tās uzskata, ka uz trešo valstu valstspiederīgajiem “var attiekties šīs direktīvas darbības joma”, informēt tos par iespējām, kas tiek piedāvātas saskaņā ar šo direktīvu. Atbilstoši Direktīvas 2004/81 11. apsvērumam šo iespēju vidū ir tiesības uz šīs direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētā nogaidīšanas perioda piešķiršanu.

- 47 Saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punktu šī nogaidīšanas perioda mērķis ir nodrošināt, ka attiecīgie trešo valstu valstspiederīgie var atgūties un izvairīties no to noziedzīgo nodarījumu izdarītāju ietekmes, kuru upuri viņi “ir vai ir bijuši”, lai šie valstspiederīgie varētu pieņemt vispusīgā informācijā balstītu lēmumu sadarboties vai nesadarboties ar kompetentajām iestādēm.
- 48 Atbilstoši minētās direktīvas 6. panta 2. punktam nogaidīšanas perioda laikā, kā arī, gaidot kompetento iestāžu lēmumu, attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem ir pieejams šīs direktīvas 7. pantā minētais režīms un nevar izpildīt pret viņiem vērstu izraidīšanas pasākumu.
- 49 Precizējot, ka pasākumi, kas tiek piemēroti šiem trešo valstu valstspiederīgajiem nogaidīšanas periodā, ir piemērojami “gaidot kompetento iestāžu lēmumu”, Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punktā ir netieša atsauce uz šīs direktīvas 8. pantu, saskaņā ar kuru šiem valstspiederīgajiem ar zināmiem nosacījumiem var piešķirt uzturēšanās atļauju pēc nogaidīšanas perioda beigām vai agrāk. No minētās direktīvas 8. panta 1. punkta, it īpaši no tā c) apakšpunkta, izriet, ka šādu uzturēšanās tiesību piešķiršanai nav nepieciešams, lai minētie valstspiederīgie būtu vai būtu bijuši ar cilvēku tirdzniecību saistītu noziegumu upuri. No tā *a fortiori* izriet, ka šiem valstspiederīgajiem var piešķirt šīs pašas direktīvas 6. pantā paredzēto nogaidīšanas periodu, kaut arī nav pierādīts, ka viņi ir vai ir bijuši šādu noziedzīgu nodarījumu upuri. Šajā ziņā no Direktīvas 2004/81 5. un 6. panta, lasot tos kopā, izriet, ka šāds nogaidīšanas periods ir jāatzīst trešās valsts valstspiederīgajiem, tiklīdz attiecīgajai dalībvalstij ir pamatots iemesls uzskatīt, ka šis valstspiederīgais var būt vai var būt bijis ar cilvēku tirdzniecību saistītu noziedzīgu nodarījumu upuris, kā tas noteikti ir gadījumā, kad šis valstspiederīgais vienā no iestādēm, kurām ir jāizskata viņa situācija, pietiekami ticami apgalvo, ka viņš ir vai ir bijis šādas rīcības upuris.
- 50 Šajā gadījumā no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem izriet, ka pirms 2019. gada 12. augusta lēmuma – kura tiesiskums ir jāpārbauda iesniedzējtiesai – pieņemšanas prasītājs pamatlietā bija apgalvojis, ka ir bijis cilvēku tirdzniecības upuris, paziņojis, ka vēlas iesniegt par to sūdzību, un norādījis, ka uzņemšanas centrā Nīderlandē esot atpazinis vienu no šī nodarījuma izdarītājiem. Tādējādi šķiet, ka prasītājs pamatlietā ir pietiekami ticami apgalvojis, ka ir bijis cilvēku tirdzniecības upuris, kas tomēr ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.
- 51 Otrkārt, par Nīderlandes valdības argumentu, ka Direktīvas 2004/81 6. panta paredzētais nogaidīšanas periods pēc būtības neesot piemērojams personai, kas lūdz starptautisko aizsardzību, ciktāl šī persona likumīgi uzturas dalībvalsts teritorijā un tādējādi uz to neattiecas šīs direktīvas piemērošanas joma, ir jānorāda, ka neviens minētās direktīvas noteikums neliek veikt attiecīgo trešo valstu valstspiederīgo nošķiršanu atkarībā no tā, vai viņi dalībvalstīs uzturas likumīgi vai nelikumīgi. Gluži pretēji – šajā direktīvā, kuras 3. panta 1. punktā ir norādīts, ka to piemēro ar cilvēku tirdzniecību saistītu nodarījumu upuriem “pat tad”, ja tie ir “nelikumīgi iebraukuši dalībvalsts teritorijā”, nekādā ziņā netiek izslēgts, ka šādi upuri, kas iebraukuši un likumīgi uzturas dalībvalsts teritorijā, izmanto ar minēto direktīvu piešķirtās garantijas.
- 52 Turklāt no Direktīvas 2004/81 4. apsvēruma izriet, ka tiesības, ko tā piešķir noteiktiem trešo valstu valstspiederīgajiem, tostarp neierobežo garantijas, kādas viņiem izriet no iespējamā starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju statusa. No minētā izriet, ka Savienības likumdevējs nekāda veidā nav izslēdzis, ka ar Direktīvu 2004/81 var atzīt citas tiesības, nevis tās, kas šiem trešo valstu valstspiederīgajiem ir piešķirtas viņu starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēju statusa dēļ, it īpaši valsts iestādēm ņemot vērā konkrētās vajadzības, kuras saistītas ar viņu īpašo neaizsargātības situāciju, piemēram, šīs direktīvas 7. panta 2. punktā paredzētās drošības un aizsardzības vajadzības.

– Par lietas būtību

- 53 Uz dodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka “izraidīšanas pasākuma” jēdzienā ietilpst pasākums, ar kuru, piemērojot Dublīnas III regulu, trešās valsts valstspiederīgais tiek pārsūtīts no vienas dalībvalsts teritorijas uz citas dalībvalsts teritoriju.
- 54 Šajā ziņā jānorāda, ka Direktīvā 2004/81 nav definēts jēdziens “izraidīšanas pasākums” un tajā tā nozīmes un tvēruma noskaidrošanai nav nevienas tiešas norādes uz dalībvalstu tiesībām. Tādējādi ir jāsniedz šī jēdziena autonoma un vienveidīga interpretācija Direktīvas 2004/81 izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 15. aprīlis, *The North of England P & I Association*, C-786/19, EU:C:2021:276, 49. punkts).
- 55 Atbilstoši Tiesas pastāvīgajai judikatūrai, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2022. gada 1. augusts, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 121. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 56 Šajā ziņā jānorāda, ka no gramatiskā viedokļa jēdziens “izraidīšana” tā parastajā nozīmē neļauj noteikt, vai teritorija, kura izraidāmajai personai ir jāpamet, ir tās dalībvalsts teritorija, kas nosaka attiecīgo izraidīšanas pasākumu, vai visas Eiropas Savienības teritorija. Taču no Direktīvas 2004/81 mērķiem, kā arī no konteksta, kurā iekļaujas tās 6. panta 1. punkts, izriet, ka pasākums, kura izpilde ir aizliegta saskaņā ar šo pantu, ir pasākums, ar kuru attiecīgajai personai ir noteikts pamest attiecīgās dalībvalsts teritoriju.
- 57 Pirmām kārtām, runājot par Direktīvas 2004/81 mērķiem, kā tostarp izriet no šīs direktīvas 1. panta, kā arī no tās 2., 4. un 11. apsvēruma, tai ir divkāršs mērķis – koncentrēt pūliņus, lai atklātu un likvidētu noziedznieku tīklus un vienlaikus aizsargāt cilvēku tirdzniecības upuru tiesības, it īpaši ļaujot šiem cietušajiem noteiktā laikposmā pārdomāt iespēju sadarboties ar kompetentajām iestādēm, kas var būt policija, iestāde, kura veic kriminālvajāšanu, un tiesu iestādes, saistībā ar šāda nodarījuma apkarošanu.
- 58 Atbilstoši šim divkāršajam mērķim aizsargāt cilvēku tirdzniecības upuru tiesības un veicināt kriminālvajāšanas efektivitāti Direktīvā 2004/81 ir noteikts nogaidīšanas periods, kas paredzēts tās 6. panta 1. punktā, kura mērķis – kā to paredz šī tiesību norma – ir nodrošināt, ka attiecīgie trešās valsts valstspiederīgie var atgūties un izvairīties no to noziedzīgo nodarījumu izdarītāju ietekmes, kuru upuri viņi ir vai ir bijuši, lai šie valstspiederīgie varētu pieņemt vispusīgā informācijā balstītu lēmumu sadarboties vai nesadarboties ar kompetentajām iestādēm.
- 59 Tāpat, ievērojot šo divkāršo mērķi, attiecībā uz nogaidīšanas periodu Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punktā ir iekļauta prasība, ka tā laikā, pirmkārt, dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas attiecīgā persona, apmierina it īpaši šīs personas pamatvajadzības, piešķirot tai direktīvas 7. pantā paredzēto režīmu, un, otrkārt, dalībvalsts atsakās no jebkāda izraidīšanas pasākuma izpildes šajā laikposmā, ļaujot attiecīgajai personai īslaicīgi uzturēties attiecīgajā teritorijā, “gaidot kompetento iestāžu lēmumu”. Kā secinājumu 69. punktā būtībā ir norādījis ģenerāladvokāts, abas šīs prasības ir saistītas, jo Direktīva 2004/81 7. pantā paredzētie palīdzības un atbalsta pasākumi, kas jānodrošina nogaidīšanas periodā, nevar tikt pilnībā izpildīti, ja attiecīgā persona ir atstājusi attiecīgās dalībvalsts teritoriju.

- 60 Tādējādi, ja uzskatītu, ka minētajā nogaidīšanas periodā Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punktā paredzētais “izraidīšanas pasākums”, kura izpilde ir aizliegta, neietvertu lēmumu par pārsūtīšanu uz citu dalībvalsti, kas pieņemts atbilstoši Dublinas III regulai, tas apdraudētu šīs direktīvas divkāršā mērķa īstenošanu.
- 61 Pirmkārt, šāda pārsūtīšanas lēmuma izpilde Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punktā paredzētajā nogaidīšanas periodā nozīmētu, ka persona, kas cietusi no cilvēku tirdzniecības, tiktu nošķirta no specializētajiem palīdzības dienestiem, pie kuriem tā ir varējusi rast atbalstu, un tādējādi beigtos režīms, kas tai piešķirts šajā dalībvalstī saskaņā ar Direktīvas 2004/81 7. pantu, un tas kaitētu šī upura atveseļošanās procesam un tālab palielinātu tā neaizsargātību.
- 62 Otrkārt, šāda lēmuma izpilde agrīnā stadijā, kurā iekļaujas cilvēku tirdzniecības upurim atvēlētais nogaidīšanas periods, varētu kaitēt tam, ka cietušais sadarbojas kriminālizmeklēšanā un/vai tiesas procesā. Cietušā pārsūtīšana uz citu dalībvalsti, pirms tas piešķirtajā nogaidīšanas periodā ir varējis paust savu gribu sadarboties šajā izmeklēšanā un/vai procesā, ne tikai liegtu kompetentajām iestādēm veikt nopratināšanu, kas būtu īpaši noderīga kriminālvajāšanā pret attiecīgā noziedzīga nodarījuma izdarītājiem, bet arī – paradoksālā veidā – nozīmētu, ka attiecīgā persona tiek izraidīta no kompetentās dalībvalsts teritorijas, lai gan tai būtu jāatrodas šajā valstī, lai pēc vajadzības piedalītos minētajā izmeklēšanā un/vai procesā.
- 63 Otrām kārtam, saistībā ar kontekstu, kādā iekļaujas Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punkts, ir jāatgādina, ka atbilstoši šīs direktīvas 5. pantam attiecīgās dalībvalsts kompetentajām iestādēm ir pienākums informēt cilvēku tirdzniecības upuri “par iespējām, kas tiek piedāvātas saskaņā ar šo direktīvu”. To vidū ir ne tikai iespēja izmantot nogaidīšanas perioda piešķiršanu, bet arī iespēja saņemt Direktīvas 2004/81 7. pantā paredzētos palīdzības un atbalsta pasākumus un, ievērojot konkrētus nosacījumus, saskaņā ar šīs direktīvas 8. pantu saņemt pagaidu uzturēšanās atļauju, kam atbilstoši direktīvas 9. apsvērumam ir jābūt “pietiekamai motivācijai” sadarboties ar kompetentajām iestādēm.
- 64 Informēšanas pienākumam, kā ģenerālvokāts būtībā ir norādījis secinājumu 67. punktā, nebūtu lietderīgas iedarbības, ja attiecīgajai dalībvalstij Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punktā paredzētajā nogaidīšanas periodā būtu atļauts attiecīgo personu pārsūtīt uz citu dalībvalsti, lai gan attiecīgā dalībvalsts ir apņēmusies tai šajā periodā nodrošināt iepriekš minētos pasākumus, kā arī ne vēlāk kā šī perioda beigās piešķirt pagaidu uzturēšanās atļauju tās teritorijā, ja ir izpildīti šīs direktīvas 8. pantā paredzētie nosacījumi.
- 65 Iepriekš izklāstīto interpretāciju nevar atspēkot iesniedzējtiesas minēto Direktīvu 2001/40 un 2004/38 pārbaude. Atliek vien konstatēt, ka šīs direktīvas, kurās jēdziens “izraidīšanas pasākums” nav definēts, neļauj gūt nepārprotamas atziņas par šī jēdziena ģeogrāfisko tvērumu Direktīvas 2004/81 izpratnē. Vācijas valdības tostarp uz Direktīvu 2001/40 balstīto argumentu, ka jēdziens “izraidīšanas pasākums” parasti tiek izmantots attiecībā ar trešajām valstīm, tikai no gramatiskā viedokļa raugoties, atspēko šī jēdziena lietojums it īpaši Direktīvas 2004/38 28. pantā, kurš neapšaubāmi attiecas tikai uz izraidīšanu no dalībvalsts teritorijas, nevis izraidīšanu no Savienības teritorijas kopumā. Turklāt Direktīvā 2004/81 nav arī atsaucies uz Regulas Nr. 343/2003 – kas bija spēkā šīs regulas pieņemšanas dienā un kas no 2013. gada 18. jūlija ir atcelta un aizstāta ar Dublinas III regulu, kurā turklāt tāpat nav minēta pēdējā minētā direktīva, – noteikumiem.

66 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka “izraidīšanas pasākuma” jēdzienā ietilpst pasākums, ar kuru, piemērojot Dublīnas III regulu, trešās valsts valstspiederīgais tiek pārsūtīts no vienas dalībvalsts teritorijas uz citas dalībvalsts teritoriju.

Par trešo jautājumu

67 Uzdodot trešo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka tiek pieņemts vai izpildīts trešās valsts valstspiederīgā pārsūtīšanas lēmums, kas pieņemts atbilstoši Dublīnas III regulai, vai ka šis direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētajā nogaidīšanas periodā tiek veikti pasākumi tā izpildes sagatavošanai.

68 Saskaņā ar Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punktu nogaidīšanas perioda laikā “nav iespējams izpildīt pret” attiecīgajiem trešo valstu valstspiederīgajiem “vērstu [izraidīšanas pasākumu]”.

69 Tālab, ņemot vērā Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkta formulējumu, ar to netiek aizliegts noteikt nedz izraidīšanas pasākumu, nedz jebkādu citu tā izpildi sagatavojošu pasākumu.

70 Tādējādi, ņemot vērā uz otro jautājumu sniegto atbildi, šī tiesību norma nepieļauj tikai to, ka saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 1. punktu piešķirtajā nogaidīšanas periodā attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgajiem, uz kuriem attiecas minētās direktīvas piemērošanas joma, tiek izpildīts pārsūtīšanas lēmums, kas pieņemts saskaņā ar Dublīnas III regulu.

71 Paturot to prātā, kā secinājumu 88. punktā norādījis ģenerālvokāts, ir svarīgi, ka kompetentās valsts iestādes, veicot sagatavošanas pasākumus pārsūtīšanas lēmuma izpildei Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punktā paredzētā nogaidīšanas perioda laikā, neapdraud šī sprieduma 58. punktā atgādināto šīs tiesību normas divkārsā mērķa īstenošanu. Tālab, ja šī lēmuma izpildes sagatavošanas pasākumu noteikšana nogaidīšanas perioda laikā nav aizliegta, tā nevar atņemt šāda perioda lietderīgo iedarbību, un tas pamatlietā ir jāpārbauda iesniedzējtiesai. Tā tas varētu būt it īpaši tad, ja šāda lēmuma izpildes sagatavošanas pasākumi ietver cilvēku tirdzniecības upura aizturēšanu pārvietošanas nolūkā, jo šādi sagatavošanas pasākumi šim upurim neaizsargātības dēļ tostarp neļauj ne atgūties, ne pieņemt vispusīgā informācijā balstītu lēmumu sadarboties ar tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kuras teritorijā viņš atrodas.

72 Jāpiebilst, ka ar šādu Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkta interpretāciju netiek apdraudēta to skaidri definēto un samērā īso termiņu ievērošana, kas attiecas uz administratīvo procedūru atbildības par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu nodošanai pieprasījumu saņēmēšajai dalībvalstij atbilstoši Dublīnas III regulas noteikumiem.

73 Tādējādi – vispirms no šī sprieduma 69. punkta izriet, ka nogaidīšanas perioda piešķiršana personai, kas lūdz starptautisko aizsardzību, neliedz dalībvalstij, kuras teritorijā šī persona atrodas, šī nogaidīšanas periodā laikā iesniegt pieprasījumu par šīs personas uzņemšanu citā dalībvalstī atbilstoši šīs regulas 21. panta 1. punktam un šīs dalībvalsts akcepta gadījumā minētā nogaidīšanas perioda laikā pieņemt lēmumu par pārsūtīšanu uz pieprasījumu saņēmušo dalībvalsti.

74 Turpinot – ir taisnība, ka saskaņā ar minētās regulas 29. panta 1. un 2. punktu, lai veiktu pieteikuma iesniedzēja pārsūtīšanu, pieprasījumu iesniedzējas dalībvalsts rīcībā ir seši mēneši no dienas, kad akceptēts uzņemšanas pieprasījums vai kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzību vai šī lēmuma faktiski un juridiski pārskatīšanu, ja tas aptur

pārsūtīšanu saskaņā ar šīs regulas 27. panta 3. punktu, jo pretēja gadījumā dalībvalsts, kas saņem pieprasījumu, ir atbrīvota no pienākuma uzņemt attiecīgo personu un atbildība tādējādi ir nodota pieprasījumu iesniegušajai dalībvalstij (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. jūlijs, A.S., C-490/16, EU:C:2017:585, 46., 57. un 58. punkts).

- 75 Tomēr attiecībā uz Direktīvu 2004/81 ir jāatgādina – kā paredzēts tās 6. panta 1. punkta otrajā daļā –, ka šajā tiesību normā paredzētā nogaidīšanas perioda sākuma brīdis un ilgums tiek noteikts saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
- 76 Tādējādi dalībvalstīm ir jānodrošina līdzsvars starp nogaidīšanas perioda – ko tās piešķir cilvēku tirdzniecības upuriem to attiecīgajā teritorijā – ilgumu un Dublinas III regulas 29. panta 1. un 2. punktā paredzētā termiņa ievērošanu, lai nodrošinātu, ka šiem instrumentiem ir pareiza sasaiste un tiek saglabāta to lietderīgā iedarbība.
- 77 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz trešo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas nepieļauj, ka lēmums par trešās valsts valstspiederīgā pārsūtīšanu, kas pieņemts saskaņā ar Dublinas III regulu, tiek izpildīts 6. panta 1. punktā nodrošinātā nogaidīšanas perioda laikā, bet pieļauj, ka šāds lēmums tiek pieņemts un tiek veikti lēmuma izpildes sagatavošanas pasākumi, ar nosacījumu, ka sagatavošanas pasākumi neatņem nogaidīšanas perioda lietderīgo iedarbību – un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

Par pirmo jautājumu

- 78 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai tad, ja nav valsts transponēšanas pasākuma, Direktīvas 2004/81 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka, pirmkārt, tajā paredzētais nogaidīšanas periods automātiski sākas brīdī, kad attiecīgais trešās valsts valstspiederīgais informē valsts kompetentās iestādes, ka viņš ir cilvēku tirdzniecības upuris, un, otrkārt, automātiski beidzas pēc tam, kad šis valstspiederīgais ir iesniedzis sūdzību, ka viņš ir bijis cilvēku tirdzniecības upuris vai, gluži pretēji, ir informējis šī valsts iestādes, ka viņš atsakās iesniegt sūdzību.
- 79 Šajā gadījumā, kā izriet no pamatlietas pamatā esošo faktu izklāsta, kas apkopots šī sprieduma 23.–30. punktā, kompetentās valsts iestādes nevienā brīdī pirms 2019. gada 12. augusta lēmuma par pārsūtīšanu pieņemšanas nav informējušas prasītāju pamatlietā, kurš iepriekš bija apgalvojis, ka ir cilvēku tirdzniecības upuris, paziņojis, ka vēlas iesniegt par to sūdzību, un norādījis, ka uzņemšanas centrā Nīderlandē esot atpazinis vienu no šī nodarījuma izdarītājiem, par iespējām, kādas tiek piedāvātas saskaņā ar Direktīvu 2004/81, tostarp par iespēju piešķirt šīs direktīvas 6. panta 1. punktā noteikto nogaidīšanas periodu, ne arī piešķirušas šādu periodu prasītājam pamatlietā.
- 80 Paturot to prātā, ir jānorāda – kā izriet no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm –, ka pamatlieta attiecas uz 2019. gada 12. augusta lēmuma par prasītāja pamatlietā pārsūtīšanu uz Itāliju atbilstoši Dublinas III regulai likumību. Kā izklāstīts šī sprieduma 77. punktā, Direktīva 2004/81 pieļauj, ka pārsūtīšanas lēmums tiek pieņemts tās 6. panta 1. punktā paredzētajā nogaidīšanas periodā. No minētā izriet, ka, pat pieņemot, ka tāds nogaidīšanas periods prasītājam pamatlietā būtu piešķirts, Nīderlandes iestāžu pārkāpums, ko tās veica, šajā gadījumā nepiešķirot šādu nogaidīšanas periodu, nevar ietekmēt iesniedzējtiesā pārsūdzētā pārsūtīšanas lēmuma likumību, jo

Direktīvas 2004/81 6. pants nepieļauj tikai to, ka šāds lēmums tiek izpildīts, ja trešās valsts valstspiederīgajam nav piešķirts nogaidīšanas periods, uz kuru viņam bija tiesības saskaņā ar minēto 6. pantu.

- 81 No iepriekšējā punkta arī izriet, ka, lai pārbaudītu 2019. gada 12. augusta lēmuma likumību, atbilde uz jautājumu, no kura brīža un līdz kuram datumam prasītājam pamatlietā būtu bijis jāpiešķir nogaidīšanas periods, nozīmētu, ka Tiesai būtu jāsniedz konsultatīvs viedoklis par pilnībā hipotētisku jautājumu.
- 82 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Tiesai nav jāsniedz konsultatīvs viedoklis par vispārīgiem vai hipotētiskiem jautājumiem (spriedumi, 1992. gada 16. jūlijs, *Meilicke*, C-83/91, EU:C:1992:332, 25. punkts, un, 2017. gada 8. jūnijs, OL, C-111/17 PPU, EU:C:2017:436, 33. punkts).
- 83 Tādējādi ir jākonstatē, ka Tiesai uz pirmo jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 84 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes Direktīvas 2004/81/EK (2004. gada 29. aprīlis) par uzturēšanās atļauju, ko izdod trešo valstu valstspiederīgām personām, kuras ir cilvēku tirdzniecības upuri vai kurām ir palīdzēts nelegāli imigrēt un kuras sadarbojas ar kompetentajām iestādēm, 6. panta 2. punkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

“izraidīšanas pasākuma” jēdzienā ietilpst pasākums, ar kuru, piemērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 604/2013 (2013. gada 26. jūnijs), ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, trešās valsts valstspiederīgais tiek pārsūtīts no vienas dalībvalsts teritorijas uz citas dalībvalsts teritoriju.

- 2) **Direktīvas 2004/81 6. panta 2. punkts**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tas nepieļauj, ka lēmums par trešās valsts valstspiederīgā pārsūtīšanu, kas pieņemts saskaņā ar Regulu Nr. 604/2013, tiek izpildīts 6. panta 1. punktā nodrošinātā nogaidīšanas perioda laikā, bet pieļauj, ka šāds lēmums tiek pieņemts un tiek veikti lēmuma izpildes sagatavošanas pasākumi, ar nosacījumu, ka sagatavošanas pasākumi neatņem nogaidīšanas perioda lietderīgo iedarbību – un tas ir jāpārbauda iesniedzējtiesai.

[Paraksti]